

Un debat de crisi

La crisi econòmica acaparà gairebé exclusivament el debat de política general que es va fer la setmana passada al Parlament balear.

El president del govern balear, Francesc Antich, volgué centrar el debat de política general –dimarts, dimecres i dijous de la setmana passada– en la crisi econòmica. Dimarts dia 22 va comparèixer al Parlament amb un discurs monogràfic sobre les mesures que ha pres el seu govern “per compensar els ciutadans més desafavorits, els més febles econòmicament, i que són els que pateixen les pitjors conseqüències de la crisi”.

Antich. El president convertí el discurs inaugural del debat en un inventari de totes les iniciatives preses pel seu govern per fer front a la crisi econòmica. I anuncià, a més, una nova mesura, que presentà com una acció de gran rellevància social: l’ajornament del pagament de les hipoteques “a les famílies més necessitades i que no les puguin satisfer”. Molt aviat, el govern signarà un conveni amb les caixes d’estalvis que operen a les Illes perquè les famílies que, a causa de la crisi, no poden pagar les hipoteques rebin per part de les entitats financeres un ajornament de tres anys. El president no concretà quins requisits seran necessaris per a acollir-s’hi, sinó que es limità a dir que haurien de “complir un seguit de requisits”. Tampoc no va aclarir si la mesura implicaria, passat el període d’ajornament, haver de pagar cap interès extra. Algunes altres iniciatives extraordinàries que avançà que aplicaria immediatament són el pagament de 400 salaris per a joves que complementin la seva feina de baixa qualificació amb cursos de formació, la contractació per part de l’administració autonòmica de 1.700 desocupats que no tinguin cap ingrés econòmic i la destinació de 3 milions d’euros als ajuntaments i ONG per a “garantir les necessitats bàsiques de

la població” de cada municipi, és a dir, sobretot la despesa escolar i alimentària.

D’una altra banda, Antich insistí a dir que el govern haurà de reduir les despeses corrents en el pressupost de l’any 2010 perquè la crisi ha implicat una minva “molt important” dels ingressos de la caixa pública balear, els quals –segons estimacions de la conselleria d’Economia– s’hauran reduït el 2009 d’uns 1.000 milions d’euros per culpa de la caiguda dels impostos recaptats. Aquesta quantitat és quasi una tercera part del pressupost de les Illes per a enguany (uns 3.500 milions). En vista d’aquesta situació, el president està disposat a “reduir despeses” conselleria per conselleria per tal de poder “disposar del màxim de doblers possible” a fi de concentrar-los a augmentar les inversions en acció social.

Antich reconegué que la crisi “que travessam és molt profunda” i que, si bé “ja toca fons”, és conscient que “encara haurem de continuar rebent-ne els efectes dolorosos” durant més temps, perquè “es torbaran a esvaïr-se”. Per sortir de la crisi com més bé i més aviat millor, el president indicà que el govern faria fortes inversions socials amb l’objectiu d’atenuar els efectes socials més negatius de la contracció econòmica. I, pel que fa al futur, “cal apostar per un nou model” que impliqui més formació i menys dependència “d’activitats poc competitives com ara la construcció”. Segons Antich, les Balears han tengut “els darrers anys un empatx de construcció que ara ens ha provocat a tots un còlic”. Insistí una vegada i una altra que el seu govern no deixarà a l’estacada “la gent i les famílies més vulnerables, més desvalgudes, que són les que ho passen més malament i les que hem d’ajudar” a superar aquest mal tràngol. I, per tenir

El president balear, Francesc Antich, el dia 22

de setembre, al debat de política general que va tenir lloc al Parlament de les Illes.

el màxim de recursos econòmics possibles a fi de satisfer aquest objectiu, l'única recepta és estalviar: "Ja hem estalviat 13,7 milions d'euros" de partides que enguany s'han destinat a les "imprescindibles polítiques socials". Però no basta: "Hem de ser encara més austers a l'administració." Per això vol fusionar empreses públiques, reduir el pressupost general i fer més "eficient" la despesa perquè allò que és "imprescindible", com ara la política social, disposi dels recursos necessaris, perquè aquesta línia d'actuació és la que pensa "prioritzar" encara més l'any vinent.

Pel que fa a la formació, anuncia que s'engegaran 3.000 cursos destinats als desocupats, i calcula que s'hi podran acollir unes 28.000 persones. D'una altra banda, defensà la política d'habitatge que porta a terme, adaptada "als temps de crisi", mitjançant la qual "hem realitzat 1.266 actuacions", que inclouen tant la construcció de nous habitatges com la reforma d'uns altres i l'adquisició d'alguns que ja eren construïts i que es destinaran al lloguer: "Hem d'apostar molt més pel lloguer amb opció de compra perquè la crisi han canviat aquest mercat i ara les necessitats són diferents."

Per al president balear, la sortida de la crisi –"ens en sortirem, com en ocasions anteriors"– requereix més que mai "diàleg entre tots, entre administració, sindicats i patronals". Per això el govern insistirà en l'estratègia de "pactes socials" amb tots els sectors, com ara el pacte de competitivitat, que ja ha signat amb patronals i sindicats.

Antich llegí el discurs durant una hora exacta. Una gran part del temps el destinà a parlar de la crisi: l'origen, l'estat de la situació a les Balears i les mesures preses per a combatre-la. En canvi, esmerçà molt poc temps a qüestions que en debats anteriors solien ocupar la majoria del temps. No fou un discurs gaire polític ni tampoc ideològic. Purament de gestió. Val a dir que no parlà gens ni mica ni d'identitat ni de cultura ni de llengua.

Debat Antich-Fiol. Hi havia una certa expectació per veure com seria el debat entre el president i el nou portaveu del PP. Recordem que, de resultes de la dimissió i la fugida de Jaume Matas,

EL TEMPS

EFE

EFE

D'esquerra a dreta, Josep Melià Ques (UM), Gabriel Barceló (PSM) i Francesc Fiol (PP).

inmediatament després de les eleccions del 2007, Rosa Estaràs assumí la presidència del partit i el càrrec de portaveu parlamentària. Però Estaràs va haver de dimitir de diputada el juny passat, quan fou elegida membre del Parlament Europeu, i aquest setembre ha dimitit de presidenta del partit. El nou president del PP balear, José Ramón Bauzá, no és diputat. El càrrec de portaveu se'l repartiran Francesc Fiol, que ho és ara mateix, i Antoni Pastor, que ho serà el darrer any de legislatura. En una situació interna tan convulsa, l'expectació consistia a veure quin rumb marcava Fiol.

La intervenció del portaveu popular va ser dura en el fons i molt educada en la forma. Això va sorprendre tothom, perquè polítics i periodistes estan acostumats a debats de molta tensió, paraules gruixades i de tot manco educació. Feia molts d'anys que no s'assistia a un debat de formes tan civilitzades.

Fiol va retreure a Antich la manca d'iniciativa davant la crisi econòmica. "Si vostè digué que el govern del PP [de Jaume Matas, en el qual Fiol era conseller d'Educació i Cultura] havia estat el quadrienni negre, posi nom al seu", va enflocar al president. El portaveu conservador, tot i reconèixer que "el seu govern fa alguna cosa bé", va analitzar críticament la tasca de cada conselleria conclouent que "quan governa el pacte, hi ha més crisi i desocupació. Quan ho fa el PP, es crea progrés i feina". També criticà a Antich "la manca de lideratge que porta a la

inestabilitat amb els seus socis i això és el que du a continus incompliments" de promeses electorals.

Antich contestà al conservador que "vostè em diu que no lider... I avui debat amb vostè, l'any passat amb la senyora Estaràs i l'any que ve ho hauré de fer amb el senyor Pastor". Amb aquestes paraules feia referència a la inestabilitat interna del PP, que ha tingut tres presidents en poc més de dos anys i haurà tingut quatre portaveus parlamentaris en quatre anys. Així mateix, el president rebutjà que "el govern no faci res; és injust i a més no és ver, com vostè sap bé". Com habitualment adverteix, digué que "hi ha coses que no es poden solucionar en dos dies, i menys un canvi de model que necessita l'acord i l'empenta de tothom".

Malgrat les diferències, ambdós polítics es comprometen a trobar-se aviat per arribar a grans pactes, especialment en l'educació.

Els altres portaveus. Biel Barceló (PSM-Bloc), tot i mostrar-se d'acord amb el president de la coalició de govern de la qual la seva formació fa part, va retreure a Antich la "dependència" del govern de Zapatero i que hagués avaluat com un "èxit" l'acord de finançament que, a parer seu, "només és un avanç que no canvia la injustícia històrica". Alhora, exigí al president que sigui més valent en la protecció del territori perquè "no podem tornar al passat".

El portaveu d'UM, al grup mixt, Josep Melià, també va donar suport al president, però va insistir molt en la desconfiança cap al finançament autonòmic. "No podem estar d'acord amb la desproporcionada anàlisi satisfactòria que Antich havia fet del pacte de finançament i que el nacionalista va titllar de "pervers". També instà el president a alleugerir "l'excessiva" burocràcia de l'administració i a tenir més empenta a l'hora de negociar amb Madrid per omplir de contingut les noves competències —que preveu l'Estatut—, "com és el cas de la policia autonòmica", que Antich mateix reconegué que hi ha "moltes dificultats" per a poder engegar durant aquesta legislatura.

Des d'Eivissa pel Canvi, Esperança Mari també donà suport al president, però l'advertí de la desconfiança que li mereix el nou model de finançament, que "pot ser una nova estafa". Per evitar aquest perill, instà Antich a tenir una posició ferma davant del govern central, cosa que també li reclamà respecte a la política aeroportuària, perquè "no pot ser que per manca de vols es perdin turistes a les Pitiüses".

Des del PSOE, el portaveu, Antoni Diéguez, com és habitual, va trobar que el govern ho feia tot molt bé i que l'herència del PP era nefasta. Finalment, el diputat de l'Agrupació Independent Popular de Formentera —formació aliada al PP—, Josep Mayans, criticà tot allò que feia Antich.

Miquel Payeras